

Uçan sarımsaqlar

FELYETON

Bu XXI əsr nə əsr imiş belə? Maşallah...Texnikanın, texnologiyanın inkişafı zirvədə. İnsanların inkişafı zirvədə. Texnologiya və insanın birgə əməlinə inkişaf edən digər sahələr də zirvədə. Göz dəyməsin...

Bir zamanlar bu günləri heç təsəvvürümüzlə belə getirə bilməzdik. Fədakar ziyalılarımız elm, maarif toxumu səpib illərlə cü-cərməsini görmədən dünyalarını dəyişəndə nə bilərdik ki, əsrlər sonra bu toxumlar yerdən qanad alıb göydə uçaçaq. Özünü qəzet çıxarmaq yolunda fəda edən Həsən bəy Zərdabi, Cəlil Məmmədquluzadə və onlarla onlar kimi ziyalı bir zamanlar bir nömrə qəzet çıxarmaq üçün bir ay əziyyət çəkəndə nə bilərdik ki, zaman gələcək, bir saat içinde yüzlərlə qəzet işıq üzünə doğru qanad çalacaq. Məktubumuzu Novruzəliyə verib poçt qutusuna salmağa göndərəndə, yazıq kişi də oturub qutunun yanında gözleyəndə və başına iş gələndə nə bilərdik ki, bir necə əsr sonra məktubumuzu bir düyməni basmaqla uçucağıq. Rəhmətlik Molla Nəsrəddin uzunqulağı minib məmləkətin bu başından o başına günlərlə gecəli-gündüzlü yol gedəndə nə bilərdik ki, vaxt gələcək, o yolları bir saata, 30-45 dəqiqəyə uçaçağıq. Fatmanisə oğluna göndərdiyi sovgatı onun alıb-almamasından xəbər tutmaq üçün bir aydan sonra məktub alanda nə bilərdik ki, illər sonra sürətli karqolar sovgatımızı ünvan başına ildırım sürətilə uçucaq. Bütün bunlar çox gözəl. Lakin məsələn, toy, bayram, yaslarımızda, davranışımızda, oturub-durduğumuzda, danışığımızda adət-ənənələrimiz vardı ki, onlara bircə-bircə riayət etdiyimiz vaxtlar nə bilərdik ki, illər bizi quş qanadında onlardan əsər-ələmət qalmayan bu illərə uçucaq. Bu illərdə isə arzular, istəklər bizi haralardan haralara uçucaq...

Bəli, təsəvvürümüzlə getirə bilmədiyimiz o qədər hadisələr var ki... Məsələn, sərlövhəmlə yazdıqlarım arasında əlaqənin olmadığını eşitməmiş tələbə gəlməyin vaxtı çatdığını anladığım kimi. Vallah qınamayın, mən inkişafdan danışıram. Yazdıqlarımda da bir qüsür yoxdur mənə. Texnologiyanın, insanların, onların birgə inkişafının nəticələrini sadalamaqda nə qəbahət var ki? Qəba-

hət ondadır ki, bəli, indi inkişafı elə bir həddə uçuşmuşuq ki, özümüz də bilmirik o qanadlarda uçub gedib hara düşmüşük. Bir də ki, niyə bilmirik axı, yaxşı bilirik. Sadəcə başımız qazanca elə qarışıb ki, hələ fərqi deyilik. Yoxsa uça-uça düz uçuşumun kənarında ilişib hələlik birtəhər dayanmışıq. Bu inkişafı çox keçməz o uçuşumdan aşağı yuvarlanıb həyata əlvida deyərək.

Hə, mətləb, deyirsiniz, gəlim.

Mətləb budur ki, xəbəriniz olsun, sarımsaqlar uçuşur.

Bunu mənim kimi müşahidə edənlərin hamısı da heyrətdən uçuşur. Göyə uçmur, xeyr, o uçuşuma doğru uçuşur.

Sonumuzun çatdığı o uçuşuma doğru. Biz əlimizə iynə alıb bir

qramlıq nə bilim nəyləse cücəni 2-3 illik toyuq həddinə çatdıranda, yumurta, kartof, süd tozunu düzəldib suya salmaqla onları əldə edəndə, tərəvəzin, ərzağın genini dəyişib məhsuldarlığı artırarkən inkişafımıza sevinəndə o uçuşumu heç düşünmürdük. Hələlik ki, bunlar arasında uçanı yoxdur, uçan bir sarımsaqdır. Onun da uçuşma səbəbi gücünü enməyimizə, buna "qüruru" tab gətirmədiyinə görə belə tez baş verib. Yoxsa sarımsağa yaxın düşmək olardı? Qoxusu bir yandan, dadı bir yandan, acısı bir yandan adama zülm edərdi. İndi gör bizim inkişaf hansı zirvədədir ki, sarımsaq qarşımıza ağ bayraqla çıxıb, məğlub olduğunu etiraf edir.

Hadisənin baş vermə ardıcılığını gözələrinizlə görmək istəyirsinizsə, bazar, marketlərdən sarımsaq alın. Lakin lazım olanda arxayın olmayın ki, evdə sarımsaq var. Çünki bir neçə gündən sonra əlinizi atıb götürmək istəyəndə onun uçuşduğunu, yerində sadəcə qabıqlarının qaldığını görə bilərsiniz. Ona görə də məsləhət görürəm ki, sarımsağı çox az alınsınız, yoxsa, sarımsaqlar kimi, pulunuz da uçub ərşə qalxar. Ağlınız heç də əvvəlki sarımsaqlara getməsin ki, analarımız bu il turşu qoyarkən istifadə etdiyi sarımsaqların artıq qalanından gələn il turşu qoyanda istifadə edirdi. Bunu unudun. Çünki sarımsaqların başına XXI əsrin inkişaf etmiş insanı nə oyun açıb, bilmirəm, onlar bizdən üz döndərüb evlərimizdən uçuurlar...

Mətanət Məmmədova